

Reservation Bolagisering av medborgarnas hälsocentraler

Socialdemokraterna motsätter sig starkt beslutet att bolagisera medborgarnas hälsocentraler. Denna reform utgör en betydande omstrukturering av primärvården och riskerar att få förödande konsekvenser för både kvaliteten och tillgängligheten i vården. Vidare brister beslutet i både transparens och nödvändig beredning enligt kommunallagen. Vi anser dessutom att detta är en del av en långsiktig strategi mot privatisering, vilket står i strid med invånarnas behov och intressen.

Otillräcklig beredning och avsaknad av transparens

Beslutet att bolagisera hälsocentralerna har föregåtts av en process som präglas av allvarliga brister i beredningen. Trots att beslutet innebär omfattande konsekvenser för vården har ingen tillräcklig konsekvensanalys genomförts. Det saknas en tydlig redogörelse för hur en bolagisering påverkar olika aktörer, inklusive patienter, personal och regionens förmåga att uppfylla sina skyldigheter enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Vidare har centrala aktörer som patientorganisationer, fackförbund och vårdpersonal inte givits möjlighet att yttra sig genom remissförfaranden. Denna brist på inkluderande dialog underminerar förtroendet för processen och står i direkt strid med kommunallagens krav på objektivitet och allsidighet. Beslutets legitimitet urholkas ytterligare av att rapporten från Sirona, som utgör underlaget, enbart presenterar aktiebolagsformen som lösning utan att överväga alternativa modeller.

Transparens är en grundläggande princip inom offentlig förvaltning. Trots detta saknas specifika åtgärder för att säkerställa insyn i de bolagiserade hälsocentralernas verksamhet. Detta är särskilt problematiskt eftersom en bolagisering ofta leder till minskad offentlig insyn och försvårar granskning från medborgare och oberoende aktörer. Detta är inte bara ett avsteg från kommunallagens krav utan också en direkt risk för demokratin.

Konsekvenser för en jämlik och behovsstyrd vård

Primärvården ska garantera tillgång till likvärdig vård oavsett invånarnas socioekonomiska bakgrund eller bostadsort. En bolagisering hotar denna grundprincip genom att:

1. **Centralisera resurser** till lönsamma områden, vilket riskerar att marginalisera glesbygden och förvärra ojämlikheten.
2. **Prioritera vinstgivande patienter**, vilket kan leda till att kroniskt sjuka och andra med stora vårdbehov får sämre tillgång till vård.
3. **Skapa en pressad arbetsmiljö**, vilket riskerar hög personalomsättning och därmed minskad kontinuitet i vården.

Avsaknad av folkligt mandat

Denna reform presenterades aldrig i valrörelsen, vilket betyder att väljarna inte har haft möjlighet att ta ställning. Ett så genomgripande beslut borde vara en del av den demokratiska processen och diskussionen inför val.

Privatisering – en tydlig agenda

Rapporten från Sirona, som beslutet bygger på, förespråkar en framtida utförsäljning av hälsocentralerna till privata aktörer. Detta skulle innebära:

- **Minskad demokratisk insyn**, eftersom offentlighetsprincipen inte gäller för privata företag.
- **Högre kostnader för patienterna**, vilket kan skapa ekonomiska hinder för de mest utsatta grupperna.

För Socialdemokraterna

Marcus Gard, gruppledare